

ОПШТИНА ЧОКА

Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Општини Чока за период 2021–2023. године

Чока, 2020.године

Table of Contents

1. Увод.....	3
2. Уводна реч председнице општине Чока	4
3. Стратешки и институционални оквир на националном нивоу.....	4
4. Општи подаци општине Чока	7
5. Општи подаци о Ромима	10
6. Роми у општини Чока	11
7. Положај ромске популације у општини Чока по областима	12
8. Запошљавање	15
9. Социјална заштита.....	16
10. Здравствена заштита	18

1. Увод

Влада Републике Србије је на седници 3.марта 2016.године донела *Стратегију за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016. до 2025. године*. Стратегија представља разраду начела утврђених Уставом Републике Србије о заштити људских и мањинских права, забрани дискриминације, социјалној заштити, здравственој заштити, праву на образовање, који се односе на припаднике ромског народа.

Основни разлог за доношење Стратегије је стварање услова за социјалну укљученост ромског становништва, који вековима на овим просторима живи на социјалној маргини. Стратегија предвиђа проактиван став свих релеватних субјеката у Републици Србији чије би активности требало да доведу до смањења сиромаштва и сузбијање дискриминације Рома и Ромкиња, односно стварању услова за пун приступ остваривању људских права лица ромске националности.

Поред тога, разлози због којих је донета Стратегија произашли су из потребе да се створе предуслови за реализацију њених циљева:

- Успоставе механизми за спровођење, планирање, праћење и унапређење усвојених мера и активности;
- Развију капацитети и одговорност органа државне управе и локалне самоуправе да се ефикасно старају о остваривању и заштити права лица ромске националности;
- Обезбеде средства у буџету Републике Србије, буџету АП Војводине и буџетима јединица локалне самоуправе, као и код међународних развојних партнера који делују у Републици Србији за финансирање стратешких мера;
- Делотворно укључе представници ромске заједнице у поступке осмишљавања и спровођења стратешких мера и остваривања гарантованих људских права на рад, становање, образовање, социјалну и здравствену заштиту.

Општина Чока, као вишенационална средина, има недвосмислену намеру да буде место на коме ће сви грађани имати равноправан статус и бити укључени у друштвени живот општине. Да би се то остварило, потребно је створити услове да се и друштвено осетљивим група посвети пажња и пружи могућности да буду равноправни са осталим грађанима.

Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња у општини Чока за период од 2021.до 2023. године, дефинише правце деловања општине Чока у области социјалног укључивања Рома и Ромкиња, конкретне мере и активности којима би се побољшао садашњи положај припадника ромске заједнице, као и јасне механизме помоћу којих се може пратити остваривање циљева. Он представља део напора које локална заједница чини током низа година да се улагањем заједничких средстава побољша живот ромске популације и сразмерно могућностима умањи јаз који постоји између Рома и осталих припадника друштвене заједнице. Овај документ је настао из потребе да се на један системски и свеобухватан начин питања социјалног укључивања Рома и Ромкиња унапреде, поред националног, и на локалном нивоу.

У циљу израде свеобухватног, а реално остварљивог документа, Општинско веће општине Чока је на седници одржаној 08.12.2020.године донело Решење о образовању и именовању радне групе за израду локалног акционог плана за социјално укључивање рома и ромкиња у општини Чока за период од 2021.до 2023.године:

1. **Златко Рајић**, члан општинског већа општине Чока задужен за националне мањине, координатор Радне групе;
2. **Данијела Кнежевић**, РРА Панонрег, заменик координатора;
3. **Денис Радин**, ОУ Чока, члан;
4. **Жељана Јаковљев**, Центар за социјални рад општине Чока, члан;
5. **Мирослава Дробњак**, Дом здравља Чока, члан;
6. **Игор Чолаков**, Удружење „Ромско срце“, члан;

7. **Бисерка Будовалчев**, ПУ „Радост“, члан;
8. **Изабела Кертес**, основна школа „Јован Поповић“, Чока, члан;
9. **Анид Исаковић**, службеник за јавне набавке ОУ Чока, члан.

Током израде овог документа спроведени су следећи кораци:

- утврђени су општи циљ и посебни циљеви за приоритетне области,
- идентификоване су мере и активности које доприносе остварењу утврђених циљева.

Да би се циљеви из Локалног акционог плана реализовали, сви субјекти у општини Чока пружиће свој максимум и показати висок степен одговорности при спровођењу утврђених активности.

2. Уводна реч председнице општине Чока

Усвајање Локалног акционог плана за социјално укључивање Рома за период од 2021-2023.године, представља корак локалне самоуправе у правцу стратешког планирања потреба и интереса наших грађана из ромске заједнице. Овај документ почива на анализи релевантних међународних и националних документа, анализи стања, проблема и потреба припадника ромске популације на подручју општине Чока. У складу са тим, Локални акциони план за социјално укључивање Рома обухвата област образовања, становања, запошљавања, здравствене и социјалне заштите. Документ је настао уз координисани рад са радним група за наведене области, у које су били укључени представници локалне самоуправе, Дома здравља Чока, основних и средњих школа, Центра за социјални рад општине Чока, Националне службе за запошљавање -филијала Чока, ромских невладиних организација.

Реализацијом Локалног акционог плана за социјално укључивање Рома и Ромкиња на територији општине Чока желимо да постигнемо унапређење услова живота кроз примену реалних, одрживих и систематских мера. Намера нам је да, кроз сопствена планирана улагања као и удруживањем са средствима из других извора, изградимо амбијент за побољшање живота наших суграђана из ромске заједнице. Све активности планирамо да реализујемо у партнерству свим чиниоцима који су учествовали у креирању овог документа. Није занемарљива ни околност да тиме испуњавамо и прописане формалне услове Европске уније којим се, поседовање овог стратешког документа, отварају врата европских фондова за социјалну заштиту, програме и услуге намењене најугроженијем становништву. Свесни смо да се припадници ромске заједнице у нашој општини суочавају са различитим проблемима и изазовима. Као један од главних и најважнијих циљева ЛАП-а за социјално укључивање Рома и Ромкиња истиче се њихова стална инклузија у образовни систем Србије са циљем да заврше основну и средњу школу.

3. Стратешки и институционални оквир на националном нивоу

Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016. до 2025. године је документ настао из потребе да се на један системски и свеобухватан начин питања социјалног укључивања Рома и Ромкиња унапреде, како на националном, тако и на локалном нивоу. Приликом њене израде коришћена су искустава у спровођењу претходне Стратегије за унапређивање положаја Рома у Републици Србији (2009-2015), као и полазне основе утврђене за нову Стратегију.

Институционални ресурси за припрему и спровођење Стратегије чине:

- Савет за унапређење положаја Рома и спровођење Декаде укључивања Рома,
- Канцеларија за људска и мањинска права,
- Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва,
- ресорна министарства која су задужена да воде јавне политике од интереса за остваривање стратешких мера

Од стране претходне Владе Републике Србије, потпредседница Владе и министарка грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, била је задужена да координира рад државних органа, као и органа јединица локалних самоуправа и јавних предузећа у вези са унапређењем положаја Рома и Ромкиња.¹ Роми су једна од најугроженијих друштвених група, те је циљ претходне, као и тренутне Владе Србије да, кроз удружени напор целог друштва, унапреди њихов положај, како би се смањиле неједнакости које постоје између Рома и Ромкиња и остатка становништва. Стратегија је стратешки документ који ће за период од девет година интензивирати рад институција на националном и локалном нивоу за питања социјалног укључивања Рома и Ромкиња и сузбијање њихове дискриминације, односно за стварање услова за пун приступ остваривању људских права особа ромске националности. Стратегија покрива пет приоритетних области: образовање, становање, запошљавање, здравље и социјалну заштиту.

Србија се на путу европских интеграција придружила земљама чланицама када је реч о социјалном укључивању Рома и Ромкиња, будући да је као основу за израду овог документа користила Оквир за националне стратегије за интеграцију Рома који је Европска комисија, заједно са Европским парламентом, прописала за земље чланице што осигурава наставак сарадње и наставак подршке ЕУ Србији за унапређење положаја Рома и Ромкиња. Стратегија је заснована на постојећим стратешким, правним и институционалним ресурсима – стратегијама и прописима којима су уређена поједина питања унапређења положаја Рома и Ромкиња, али и на опредељењу државе да развија програме унапређења положаја Рома и Ромкиња исказаним Оперативним закључцима са семинара „Социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији“ (за период 2015–2017. године)² и нацрту Акционог плана за поглавље 23³.

Оперативни закључци са четвртог семинара „Социјална укљученост Рома и Ромкиња у Републици Србији 2017.године“ истичу значај координисаног рада државних органа, укључујући рад локалних самоуправа и јавних предузећа у вези са побољшањем ситуације Рома и њиховим пуним учешћем у друштвеном, економском, културном и политичком животу. Наводи се да у наредном периоду, акценат мора бити на квалитативном спровођењу планираних стратешких мера и активности, уз учешће представника ромских организација цивилног друштва, укључујући Национални савет ромске националне мањине са посебним фокусом на локални ниво⁴.

Посебну пажњу треба посветити оснаживању Ромкиња, јер оне у континуитету трпе вишеструку дискриминацију. У односу на ширу друштвену заједницу, Ромкиње су двоструко дискриминисане – као жене и као припаднице националне мањине.

Локалне самоуправе располажу механизмима на основу којих могу да управљају и спроводе инклузивне јавне политике, а осим тога Закон о локалној самоуправи их обавезује да се старају о остваривању људских и мањинских права. Овакво усмерење стратешких мера омогућава праћење остваривања права Рома и Ромкиња и напредак у вези са применом инклузивних политика, најпре, у локалној заједници, а потом и широј друштвеној заједници. На основу непосредних података и информација, локалне самоуправе могу да унапреде инструменте и механизме помоћу којих је могуће елиминисати узроке отежаног приступа правима и структурног сиромаштва Рома и Ромкиња. С тим циљем, Влада РС путем Стратегије истиче потребу да локалне самоуправе припремају и усвајају локалне акционе планове, усклађене са реалним, општим и локалним економским и социјалним развојем, да обучавају стручне тимове у локалној самоуправи који би били способни да припреме, спроводе и управљају локалном стратегијом и да обезбеде средства у локалним буџетима за спровођење мера социјалног укључивања Рома и Ромкиња, те осигурају доследно утврђивање одговорности за њихово спровођење.

Координационо тело за праћење Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња, уз помоћ Канцеларије за људска и мањинска права и Тима за социјално укључивање и смањење сиромаштва,

¹ Закључак 05 Број: 035-6254/2015 од 08. јуна 2015. године.

² Оперативне закључке је 09. септембра 2015. године потпредседница Владе проф. др Зорана Михајловић упутила надлежним органима са молбом да их у наредне две године реализују

³ Нацрт Акционог плана из августа 2015. године

⁴ Оперативни закључци са четвртог семинара „Социјална укљученост Рома и Ромкиња у Републици Србији 2017. године“

координира пословима у вези са инклузијом Рома и Ромкиња и стара се о успостављању одрживих нормативних и институционалних услова за спровођење стратешких мера и управљање Стратегијом.

3.1. Полазне основе за израду Локалног акционог плана за социјално укључивање Рома и Ромкиња у општини Чока за период од 2021. до 2023. године

Циљеви које ЛАП поставља наслањају се на Устав, стратешке документе законске прописе Републике Србије и то:

- **Устав Републике Србије** - Уставом је Република Србија дефинисана као држава чије су основне вредности социјална правда, грађанска демократија, људска и мањинска права.

- Стратегије:

- Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016. до 2025. године („Службени гласник РС”, бр. 26/2016)
- Стратегија развоја образовања у Србији до 2020 („Службени гласник РС”, број 107/12),
- Национална стратегија запошљавања за период 2011–2020. године „Службени гласник РС”, број 37/11 Стратегија јавног здравља „Службени гласник РС”, број 22/09
- Национална стратегија социјалног становања „Службени гласник РС”, број 13/12
- Стратегија превенције и заштите од дискриминације „Службени гласник РС”, број 60/13.
- Национална стратегија за родну равноправност за период од 2016. до 2020. године „Службени гласник РС”, број 04/16.

•

- Закони:

- Закон о заштити права и слобода националних мањина „Службени лист СРЈ”, број 11/02, „Сл. лист СЦГ”, број 1/03 - Уставна повеља и „Службени гласник РС”, бр. 72/09 - др. закон и 97/13 - УС).
- Закон о забрани дискриминације „Службени гласник РС”, број 22/09
- Закон о социјалној заштити „Службени гласник РС”, број 24/11.
- Закон о финансијској подршци породици са децом „Службени гласник РС”, бр. 16/02, 115/05 и 107/09
- Закон о основама система образовања и васпитања „Службени гласник РС”, бр. 72/09, 52/11 и 55/13
- Закон о предшколском образовању и васпитању „Службени гласник РС”, број 18/10
- Закон о основном образовању и васпитању „Службени гласник РС”, број 55/13
- Законом о здравственој заштити „Службени гласник РС”, бр. 107/05, 72/09 – др. закон, 88/10, 99/10, 57/11, 119/12, 45/13 – др. закон и 93/14 и други релевантни закони.

3.2. Планска документа у општини Чока

Циљеви које ЛАП поставља наслањају се на планске документе општине Чока и то

- Локална стратегија одрживог развоја општине Чока, 2010-2020
- Акциони план запошљавања општине Чока за 2020. годину;
- Стратегија развоја социјалне заштите у општини Чока, 2007-2017;
- Акциони план за спровођење Стратегије одрживог развоја општине Чока за период 2015 - 2020. године.

4. Општи подаци општине Чока

4.1. Географски подаци

Општина Чока лежи на левој обали реке Тисе на северном делу АП Војводине у Републици Србији. Налази се 180км северно од Београда и 100 км од Новог Сада, 170 км западно од Темешвара и 60 км јужно од Сегедина. Територија чоканске општине граничи се са територијама четири општине: са Новим Кнежевцем на северу, Кикиндом на истоку, Сентом и Адом на западу. На истоку једним делом избија на државну границу према Румунији.

Територија општине има површину од 321 км².

Општину Чока чине осам насељених места, и то: Чока, Остојићево, Падеј, Санад, Црна Бара, Врбица, Јазово и Банатски Моноштор.

Чока као највеће насељено место чини центар општине.

Рељеф општине Чока одликује се свим оним елементима, који су карактеристични за рељеф северног Баната. То је равничарско земљиште са малим висинским разликама. Апсолутне висине се крећу од 78 м до 84 м. Климатске карактеристике општине одликују исте карактеристике као климу Баната. Банат се налази у средишњем делу умереног топлотног појаса. Просечна годишња температура је 11 Целзијуса. Средње месечне температуре се крећу од 0 С (јануар) до 22 С (јулу). Преовладавајући ветрови у општини дувају из северозападног (Северац) и југоисточног правца (Кошава). Просечне годишње падавине у општини износе 563,4 мм.

4.2. Историјски подаци

Банат је, као и цела Панонска низија, насељен у праисторијском добу, највероватније за време бронзаног доба, а после повлачења Панонског мора многи народи су кроз векове насељавали ова подручја. Међу најзначајнијима су: Римљани, Готи и Гепиди (германи), Хуни, Авари, Бугари, Мађари, Татари, Турци (монголи), те од словенских народа – Срби. Од свих набројаних народа, староседеоцима Чоке се могу сматрати само Срби и Мађари. Остали народи су или нестали или су се раселили или се асимилирани, док су неки дошли после 1718. године, кад је дошло до повлачења Турака са ових простора.

Први писани помен Чоке датира из 1247.године, под именом Чака. У том времену садашња насељена места око Чоке нису била стална, пошто је тле било мочварно и плавно, те су се насеља брзо гасила и премештала. Чока, као насељено место, увек је била на данашњем месту и простирала се почевши од данашњег Храма Светога Тројства, где се налазило и пристаниште, надаље према истоку.

Током средњег века, Чока је изменила бројне владаре. Освајали су је и Хуни и Турци и куповале су је разне племићке породице. У доба дуге и мрачне турске владавине, било је и ретких позитивних појава, као што су развој трговине, узгој нових ратарских врста (кукуруз) и развој саобраћаја по трговачким путевима.

Припајањем Баната Мађарској 1779.године, Чока је припала тадашњој Торонталској жупанији. Власник поседа постаје Леринц Марцибањи, који је за њих платио 95.500 форинти на Првој отвореној царској аукцији у Бечу 1782.године. Почине насељавање Немаца, Мађара, Румуна, Словака, Пољака и других. Срби из Чоке прву школу отварају 1773.године. Чока је 1797.године постала варошица, са свим тржишним привилегијама за тај статус. Школа на мађарском језику почиње са радом 1800. године.

Крајем XIX века власници поседа постају браћа Ледерер, Артур и Карољ. Они од Чоке праве имање за узор. Врхунац привредног развоја у Чоки одвијао се управо у времену док је земља била у њиховом власништву. Поседи Ледерера у Чоки и Црној Бари износили су око 9.500 катастарских јутара, на којима су се производили шећерна репа, дуван, лук, лан, конопља, сирак, лубенице, диње и поврће, грожђе, пшеница, јечам, оvas, кукуруз и луцерка. Имање Ледерерових било је једно од најузорнијих у некадашњој Торонталској жупанији, а између два светска рата и у Југославији. Посебно су били познати по производњи вина и цвећа.

За време светске економске кризе двадесетих и тридесетих година XX века, долази до проблема у сточарству, те породица Ледерер у Чоки изграђује кланицу. Ова стратешка одлука имаће великог утицаја на каснији период, јер је месна индустрија постала главна индустријска грана, по којој је Чока годинама била позната.

За време Другог светског рата, Банат окупирају Немци и производни погони у Чоки раде на производњи хране за немачке трупе на фронту.

После рата, нове власти конфискују Ледерерово имање и врше национализацију месне индустрије. Формирају се задруге и друштвена пољопривредна имања.

Општина Чока у данашњим границама је образовна 1. септембра 1955. године.

Током послератног периода, Чока је свој привредни живот и развој у највећој мери ослонила на Индустрију меса "Чока". Она се развија и модернизује, да би свој зенит достигла 1968.године, извозећи готово половину производње. Скоро сва домаћинства у општини била су на неки начин повезана са Индустријом меса, јер је у њој било запослено 1.000 радника, док је велики број домаћинстава сарађивао са фабриком обављајући услужни тов стоке. Криза и санкције почетком 90-тих, нанели су страховит ударац општини, јер је дошло до пропадања Индустрије меса „Чока“, од чега се Чока још увек није опоравила.

4.3. Демографски подаци

Према последњем попису становништва из 2011.године, у општини Чока је било 11388 становника, што је 2444 мање житеља него 2002. године.

Упоредни подаци пописа становништва из 2011.и 2002. године по насељеним местима:

Насеље	Број становника 2011. год.	Број становника 2002.год.
Чока	4019	4720
Црна Бара	437	568
Санад	1147	1312
Падеј	2375	2889
Остојићево	2328	2829
Јазово	744	978
Врбица	236	404
Банатски Моноштор	102	135
Укупно	11.388	13.832

Према подацима Завода за статистику Републике Србије број становника у општини се и даље смањује и 2014.године је, по његовој процени, у општини Чока било 11081 становника. Разлог за континуирано смањење становништва је негативан природни прираштај и миграциони процеси, односно одсељавање становништва, нарочито младих.

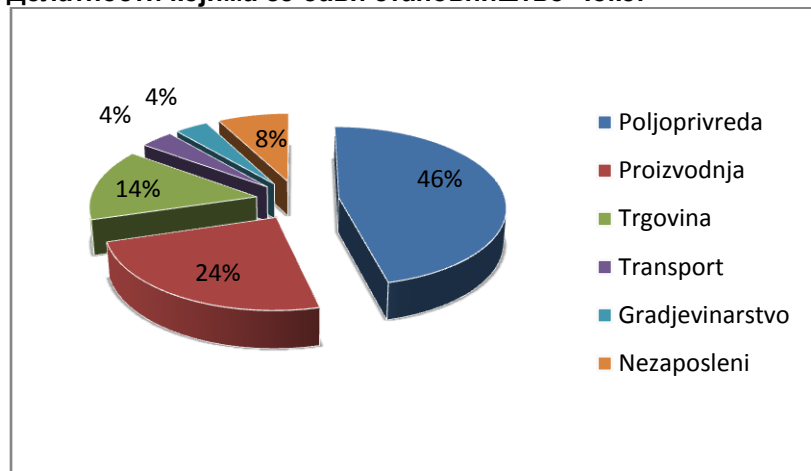
Чока представља мултиетничку заједницу, са већинским мађарским становништвом (51,56%). Срба има 37,63%, Рома 2,43%, а становника који су се изјаснили као Југословени је 1,64% становника. Словака има 1,45%, мада се у ствари ради о Пољацима, који су живе углавном у насељеном месту Остојићево и који су се из политичких разлога су се изјашњавали као Словаци. Последњих неколико година, већи део њих се изјашњава као Пољаци.

Насељена места са мађарским већинским становништвом су Банатски Моноштор, Врбица, Јазово, Падеј и Чока. Остојићево и Санад имају српско већинско становништво, док у насељеном месту Црна Бара припадници мађарске националне мањине чине релативну већину.

4.4. Економски подаци

У овом тренутку, већина становништва се бави пољопривредом, углавном на малим индивидуалним газдинствима. Један део се бави занатством, често у зони сиве економије. Пропаст месне индустрије и недостатак нових индустријских погона има за последицу да је у општини Чока мањи национални доходак по глави становника испод просека у односу на суседне локалне самоуправе, регион и државу.

Делатности којима се бави становништво Чоке:

5. Општи подаци о Ромима

Иако о пореклу Рома и њиховој историји не постоје систематизовани писани историјски извори, на основу постојећих писаних трагова, литературе и на основу проучавања легенди и усменог предања, истраживачи су сагласни да Роми воде порекло из Индије. Томе у прилог иде и језик Рома у коме су очувани трагови језика са територије Индијског полуострва. На основу неких података, поједини историчари тврде да су Роми су живели у Персији већ у IV веку. Међутим, већина научника се слаже да су велике сеобе Рома из Индије дошле много касније, у XI веку.

О разлозима одласка Рома из Индије говоре многе легенде, али је извесно да су њихове сеобе биле условљене ратовима и сталним прогонима којима су Роми били изложени. Према неким подацима, велика сеоба Рома из Индије била је покренута страшним нападима моћних арапских освајача почетком XI века. Због тога су напустили своју постојбину, а судбина вечито прогоњеног народа пратила их је током свих каснијих кретања. Прва дестинација је била Блиски Исток. Одатле је једна група, преко Кавказа, дошла у Русију, други до Северне Африке (отуд за Роме постоји и назив Египћани). Једна група се упутила ка Грчкој, а одатле су кренули ка балканским и другим европским земљама.

Први поуздани писани траг о Ромима потиче из 1068.године. Ради се о тексту о животу св.Ђорђа Антонског, састављеном у манастиру Ивирон на Атосу, у коме се говори о Адсинканима у Цариграду и у вези са овим записом постоји сагласност истраживача да се ради о Ромима. Из Источне и Јужне Европе Роми су се даље расељавали у земље Централне и Западне Европе, а стигли су у мањем броју и до Скандинавије. На просторе Јужне Америке Роми су долазили из Шпаније између XVI и XIX века, а на просторе Северне Америке и Аустралије стигли су тек у XIX и XX као печалбари (Ђурић, 1987).Роми данас живе у свим земљама света.Тешко је са сигурношћу утврдити број. Према неким проценама само у Европи живи између 10 и 15 милиона Рома.

У Лондону је 8. априла 1971. године одржан Први светски конгрес Рома и на њему је први пут у историји усвојена одлука да је **Ром** званичан назив за припаднике ове заједнице.Утврђен је изглед ромске заставе и усвојена ромска химна.Од тада се 8. април обележава као Светски дан Рома.

5.1 Подаци о Ромима у Републици Србији

Од тренутка доласка на територију данашње Србије, већина ромског становништва је задржала своје домове.Мали број Рома се исељавао, а највећи број од тога одлазио је у иностранство, нарочито у Аустрију или Немачку, трагајући за бољим животом. Такође, значајан број Рома и Ромкиња се након одређеног периода и враћао у Србију. Период с краја XIX и почетка XX века био је у Србији по много

чему, а нарочито по етничким променама, изразито буран. То је период сложених емиграционих и имиграционих процеса који је обухватио и ромско становништво. Постепени прелазак на сталноседелачки начин живота је довео до тога да се они све чешће насељавају по селима, бавећи се пољопривредом, пре свега надничарењем, а мање производним и услужним делатностима. Тако је, на пример, 1890. године у Краљевини Србији регистровано 37.572 Рома, од којих је преко 80% живело у сеоским насељима, највише у подунавском (5.620), а најмање у ужичком округу (314). У Београду је те године пописано 399, а у Нишу 933 Рома. У градским срединама, Роми су се бавили специфичним занимањима, док су се, без разлике на тип насеља у коме живе, неретко етнички идентификовали са већинским становништвом, те су се најчешће изјашњавали да им је српски језик матерњи. Због настојања Рома да се у локалној средини идентификују са већинско метничком заједницом, сваки податак о њиховом броју добијен на пописима становништва, може се довести у сумњу.

Територију Србије одликовали су у прошлости јаки процеси кретања становништва у којима су учествовали и Роми, а узроци тих процеса у дубокој су вези са историјским и политичким збивањима у одређеним историјским тренуцима. Без разлике да ли су покретања била принудна или добровољна, оставила су неизбрисив траг у обичајима, култури и религији и посебно се одразила на територијални распоред ромске популације. Просторни распоред Рома, као динамичан феномен, тешко је пратити због тога што Роми нигде нису територијално концентрисани у смислу да чине једну хомогену структуру на неком одређеном простору Србије. Као специфично мањинско становништво, расути су у великом броју насеља, у којима најчешће живе у посебним и изолованим деловима, али често и измешани са већинским становништвом.

Према резултатима пописа становништва из 2011. године, у Републици Србији има 147.604 Рома, што чини 2,1% од укупног броја становника Србије. Међутим, по појединим проценама, број Рома је и до три пута виши. Оно што је позитивно је чињеница да у односу на резултате претходних пописа, Роми бележе позитиван популациони раст, није детерминисан само биолошком и миграционом компонентом, већ и све присутнијом етничком самосвешћу Рома.

Једна од карактеристика положаја Рома у Републици Србији је њихов неравномеран и поларизован размештај. То је испољено високом концентрацијом Рома у урбаним срединама, као и регионалним размештајем. По попису из 2011. године, највише Рома је у региону Јужне и Источне Србије (38,7%), затим у Војводини (28,7%), граду Београду (18,6%) и Региону Шумадије и Западне Србије (14,0%). Роми Јужне и Источне Србије размештени су у свим областима овог региона, са израженом неравномерношћу распореда међу областима. Тако је у три области (Пчињској, Нишавској и Јабланичкој) концентрисано 64,2% у односу на све Рометог региона, при чему су најзаступљенији у општинама Врање, Бујановац, Ниш, Алексинац и Лесковац. Општине у којима није регистрован ни један становник ромске националности су Црна Трава и Кнић. Најмањи број Рома регистрован је у региону Шумадије и Западне Србије (13,9% од укупне ромске популације Србије). И они су неравномерно распоређени по областима, а највише их има у Мачванској, Колубарској, Расинској и Рашкој области у којима живи 79,3% од укупног броја Рома овог региона. Најбројнији су у општинама Шабац, Ваљево, Уб, Крушевац, Краљево и Крагујевац.

Неравномерни територијални распоред Рома карактеристичан је и за АП Војводину, у којој је у три области (Јужнобачкој, Средњобачкој и Јужнобанатској) живи 61,0% од свих војвођанских Рома. Највише Рома је у градовима Нови Сад, Зрењанин, Вршац и Панчево.

6. Роми у општини Чока

Грађани ромске националности чине једну од многих националних мањина на територији општине Чока. По последњем попису из 2011. године, укупан број Рома у општини Чока је 351, од којих је 186 мушкараца, а 165 жена. Процене су да је стваран број знатно већи.

❖ *Подаци о Ромима у општини Чока према старости и полу⁵*

Старост	Мушко	Женско	Укупно
0-14	58	57	115
15-29	54	36	90
30-49	48	45	93
50-64	19	22	41
65-84	7	5	12
85+	0	0	0
Просечна старост	28	28	28
Укупно	186	165	351

Ромска популација на територији општине Чока није насељена на **периферији** нити имају своја ромска насеља. Једино у насељеном месту Санад постоје истурене стамбене јединице где су настањени Роми али не ван села. Сви Роми, претежно, живе у објектима која нису у њиховом власништву и која су у лошем стању. С обзиром на то да ниједно насељено место, осим Чоке, не располаже са канализацијом са истим проблемом се суочавају као и остатак становништва. Уређење водоводне каналске мреже се такође ради у Чоки а у осталим местима су већ старе и дотрајале цеви. Како се буду радили пројекти инфраструктуре за насеља тако ће се самим тим и Ромима побољшати услови за живот.

6.1 Укљученост Рома у друштвено-политички живот Општине

На територији општине Чока⁶:

- ❖ У посебан бирачки списак је до 01.06. 2020. године уписано 212 грађана ромске националности;
- ❖ Формиран је Савет за здравље и у њему нема лица чланова ромске националности;
- ❖ Општина Чока не издваја посебна средства за унапређивање положаја Рома у текућој години;
- ❖ Формиран је Савет за родну равноправност и у њему има лица чланова ромске националности;
- ❖ У 2020.години нису издвојена средства за уџбенике за кориснике ромске националности за школску 2020/21 годину.

7. Положај ромске популације у општини Чока по областима

7.1 Образовање

У општини Чока, носилац предшколског образовања и васпитања је Предшколска установа „Радост“. Њен рад се одвија на основу Закона о основама система образовања и васпитања, у складу са Програмом неге и васпитања деце узраста до 3 године и Програмом васпитања и образовања деце узраста од 3 до 7 година.

⁵ Републички завод за статистику, 01.06.2017.године

⁶ Републички завод за статистику, БАЗА ПОДАТАКА ЗА ПРАЋЕЊЕ МЕРА ЗА ИНКЛУЗИЈУ РОМА, 2020.

Делатност предшколске установе остварује се у шест објеката, у насељеним местима *Чока, Остојићево, Падеј, Јазово, Црна Бара и Санад*. Од тога три објекта су наменски грађена и задовољавају нормативе, то су објекти у Чоки, Остојићеву и Санаду. Остала три објекта чине зграде старијих здања које су адаптиране за потребе установе.

❖ *Број деце обухваћене предшколским васпитањем и образовањем за школску 2018/2019 на територији општине Чока*⁷

	Укупно	Ромска деца	0-3 године	Ромска деца	3-3,5 године	Ромска деца
Број девојчица	97	4	16	0	81	4
Број дечака	91	4	11	0	80	4
Укупно	188	8	27	0	161	8

❖ *Број деце обухваћене предшколским васпитањем и образовањем за школску 2019/2020 на територији општине Чока*⁸

	Укупно	Ромска деца	0-3 године	Ромска деца	3-3,5 године	Ромска деца
Број девојчица	83	4	14	0	69	4
Број дечака	104	6	13	0	91	6
Укупно	187	10	27	0	160	10

❖ *Број деце обухваћене предшколским васпитањем и образовањем за школску 2020/2021 на територији општине Чока*⁹

	Укупно	Ромска деца	0-3 године	Ромска деца	3-3,5 године	Ромска деца
Број девојчица	29	-	13	-	16	-
Број дечака	22	-	10	-	12	-
Укупно	51	-	23	-	28	-

Што се тиче ромске деце предшколског узраста, проблем који у значајној мери опредељује њихово напредовање је низак материјални, социјални и образовни статус родитеља, који утиче неповољно на рану когнитивну стимулацију, те ромска деца већ на каснијем предшколском узрасту почињу да заостају за општом популацијом, имају оскудан фонд општих знања, што у значајној мери неповољно утиче на њихов напредак у школи и доводи до заостајања и стагнирања.

⁷ Подаци добијени из Предшколске установе „Радост“ из Чоке

⁸ Подаци добијени из Предшколске установе „Радост“ из Чоке

⁹ Подаци добијени из Предшколске установе „Радост“ из Чоке

Што се тиче основног и средњег образовања, на територији општине Чока су образоване три основне и једна средња школа. То су:

- Основна Школа „Јован Поповић“ Чока, за насељена места Чока, Санад, Црна Бара и Врбица;
- Основна Школа „Серво Михаљ“ у Падеју;
- Основна Школа „Тихомир Остојић“, за насељена места Остојићево и Јазово.
- Хемијско-прехранбена средња школа са седиштем у Чоки;

❖ Број ромске деце које су обухваћене основним образовањем у школској 2018/2019, 2019/2020 и 2020/2021. години¹⁰

Назив школе	2018/2019	2019/2020	2020/2021
ОШ „Јован Поповић“	26	26	26
ОШ „Серво Михаљ“	6	4	5
ОШ „Тихомир Остојић“	22	20	20

Број ромске деце које су обухваћене средњим образовањем у школској 2018/2019, 2019/2020 и 2020/2021. години

Назив школе	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Хемијско-прехранбена	3	5	7

❖ Школска спрема грађана ромске националности на територији општине Чока¹¹:

Деца млађа од 15 година	115
Без школске спреме	42
Непотпуна основна школа	135
Основно образовање	50
Средње образовање	9
Више/високо образовање	0
Укупно	351

¹⁰ Подаци добијени из основних школа на територији општине Чока

¹¹ Републички завод за статистику, БАЗА ПОДАТАКА ЗА ПРАЋЕЊЕ МЕРА ЗА ИНКЛУЗИЈУ РОМА, 2020.

8. Запошљавање

Према подацима Националне службе за запошљавање, у општини Чока 104 Рома се води на евиденцији незапослених, од којих 54 жена и 50 мушкараца. Незапослени у изразито високом проценту (96,15%) са I степеном стручне спреме, док је преостали део са III и IV степеном.

Реалне податке о радно способним припадницима ромске популације на територији општине је тешко добити, јер значајан део није на евиденцији НЗС. Већински део радно способне ромске популације ради на сезонским пословима и на скупљању секундарних сировина и нису пријављени код Фонда ПИО.

ЦИЉНЕ ГРУПЕ ПО ПОЛУ, СТЕПЕНУ СТРУЧНЕ СПРЕМЕ И ДУЖИНИ ТРАЖЕЊА ПОСЛА У МЕСЕЦУ ОКТОБРУ 2020. ГОДИНЕ¹² (стање на дан 31.10.2020.године)

Роми	УКУПНО		до месеца ³		3 до 6 месеци		6 до 9 месеци		9 до 12 месеци		1 до 2 године		2 до 3 године		3 до 5 година		5 до 8 година		8 до 10 година		преко 10 година	
	Укупно	Жене	Укупно	Жене	Укупно	Жене	Укупно	Жене	Укупно	Жене	Укупно	Жене	Укупно	Жене	Укупно	Жене	Укупно	Жене	Укупно	Жене	Укупно	Жене
УКУПНО	104	54	7	1	24	11	1	0	1	0	15	5	8	5	16	11	5	4	5	2	22	15
1. степен стручне спреме	100	53	6	1	23	11	1	0	1	0	14	5	7	4	16	11	5	4	5	2	22	15
3. степен стручне спреме	3	1	1	0							1	0	1	1								
4. степен стручне спреме	1	0			1	0																

¹² Подаци добије из Националне службе за запошљавање;

9. Социјална заштита

Центар за социјални рад општине Чока одлучује о остваривању права корисника утврђених законом и о коришћењу услуга социјалне заштите које обезбеђује Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе и врши друге послове утврђене законом и прописима донетим на основу истог.

Центар за социјални рад у складу са актима јединице локалне самоуправе учествује у пословима планирања и развоја социјалне заштите у јединици локалне самоуправе.

Јавна овлашћења Центра за социјални рад

1. У вршењу јавних овлашћења, центар у складу са законом одлучује о :

1. остваривање права на новчану социјалну помоћ;
2. остваривање права на додатак за помоћ и негу другог лица;
3. остваривање права на помоћ за оспособљавање за рад;
4. остваривање права на смештај у установу социјалне заштите;
5. остваривање права на смештај одраслог лица у другу породицу
6. хранитељству;
7. усвојењу;
8. старатељству;
9. одређивању и промени личног имена детета;
10. мерама превентивног надзора над вршењем родитељског права;
11. мерама корективног надзора над вршењем родитељског права;

У вршењу јавних овлашћења, центар у складу са законом, обавља следеће послове:

- спроводи поступак посредовања –медијације у породичним односима (помирење и нагодба)
- доставља налаз и стручно мишљење , на захтев суда у парницама у којима се одлучује о заштити права детета или о вршењу, односно лишењу родитељског права;
- доставља, на захтев суда, мишљење о сврсисходности мере заштите од насиља у породици коју је тражио други овлашћени тужилац;
- пружа помоћ у прибављању потребних доказа суду пред којим се води поступак у спору за заштиту од насиља у породици;
- спроводи поступак процене опште подобности хранитеља, усвојитеља и старатеља;
- врши пописе и процену имовине лица под старатељством
- сарађује са јавним тужиоцем, односно судијом за малолетнике у избору и примени васпитних налога;
- спроводи медијацију између малолетног учиниоца и жртве кривичног дела;
- подноси извештај о испуњењу васпитног налога јавном тужиоцу, односно судији за малолетнике
- присуствује по одобрењу суда радњама у припремном поступку против малолетног учиниоца кривичног дела
- доставља мишљење суду пред којим се води кривични поступак против малолетника у погледу чињеница које се односе на узраст малолетника, чињеница потребних за оцену његове зрелости, испитује средину у којој и прилике у којима живи и друге околности које се тичу његове личности и понашања;

- присуствује седници већа за малолетнике и главном претресу у кривичном поступку против малолетног учиниоца кривичног дела
- обавештава суд надлежан за извршење заводске васпитне мере и орган унутрашњих послова када извршење не може да започне или да се настави због одбијања или бекства малолетника
- стара се о извршењу васпитних мера посебних обавеза;
- оверава извршење васпитне мере појачаног надзора од стране родитеља, усвојитеља или старатеља и указује помоћ у извршењу мере;
- поверава извршење васпитне мера појачаног надзора у другој породици и указује помоћ породици у коју је малолетник смештен;
- спроводи васпитну меру појачаног надзора од стране органа старатељства тако што брине о школовању малолетника, његовом запослењу одвајању из средине која на њега штетно утиче потребном лечењу и сређивању приликама у којима живи;
- стара се о извршењу васпитне мере појачаног надзора уз обавезу дневног боравка у установи за васпитање и образовање малолетника;
- доставља суду и јавном тужиоцу за малолетнике извештај о току извршења васпитних мера о чијем се извршењу ради;
- предузима мере из своје надлежности у складу са одредбама Закона о спречавању насиља у породици;
- обавља друге послове утврђене законом;

Центар у вршењу јавних овлашћења пружа услуге социјалног рада и покреће судске поступке када је законом за то овлашћен. Праћење и проучавање појава у области социјалне и правне заштите и превентивна делатност. Поред наведеног, Центар за социјални рад за општину Чока у оквиру своје делатности се бави и пружањем локалних услуга.

Пословни простор Центра за социјални рад за општину Чока чине четири канцеларије у приземљу зграде општине Чока. Рад организационе јединице Помоћ у кући за старе и болесне се одвија у закупљеним просторијама пољопривредног газдинства Рит из Чоке (канцеларија, две помоћне просторије и тоалет). Услуга „Дневни боравак за децу са сметњама у развоју“ се обавља у просторији предшколске установе „Радост“ у Чоки.

❖ **Број корисника социјалне заштите за 2019.годину¹³**

Корисници (укупно)	1496 (806 жена)
Процент заступљености корисника социјалне заштите у укупном броју становника	10,7 %
Процент процента заступљености ромске популације у укупном броју корисника социјалне заштите	12,8 %

¹³ Подаци добијени од Центра за социјални рад Чока

9.1 Социјална заштита Рома у општини Чока

Током 2017., 2018. и 2019. године припадници ромске националности су били корисници једнократне новчане помоћи (ЈНП), помоћи у кући за старе и болесне (геронто услуге) као и дневног боравка деце са сметњама у развоју.

Процењено је да је 2017. године једнократну новчану помоћ (ЈНП) добило **26** породица у износу од 146.000,00 рсд. Наредне 2018. године је **27** породица добило једнократну новчану помоћ (ЈНП) у износу од 151.000,00 динара, а 2019. је **30** породица добило 164.800,00 динара.

Помоћ у кући добија у просеку две до три породице током године.

У дневном боравку за децу са сметњама у развоју, од укупно десеторо деце за колико је услуга лиценцирана, бораве два детета ромске националности од 2015. године.

Центар је организовао, током протекле три године и превоз деце у Дневни боравак, као и превоз једног детета из Канада и назад у специјалну школу у Остојићеву.

Такође, запослени Центра свакодневно помажу припадницима Ромске националности у поступку добијања личних докумената, као и утврђивању њихових права и обавеза у области здравства, образовања, у Станици полиције. Центар спроводи активности које су неопходне за укључивање Рома организовани живот заједнице, као што је имовинско и правна заштита, а посредује у решавању **судских спорова**.

Корисници услуга ромске националности највише су заинтересовани за једнократну новчану помоћ коју и добијају, као и за стамбено збрињавање. Процена је да 28% домаћинстава ромске националности прима новчану социјалну помоћ.

10. Здравствена заштита

10.1 Општи подаци

Поражавајућа је чињеница да у Србији тек сваки 100 Ром доживи 60 година. Њих преко 2000 нема никаква лична документа а 1000 никад није посетило лекара. Око 65% њих нема здравствену књижицу, али приступ информацијама о доступности здравствених услуга представља најзначајнији проблем у области здравства.

За Роме се може рећи да болују од болести прљавих руку, болести респираторног и дигестивног тракта и кожних промена. Према неким резултатима истраживања урађених претходних година дошло се до података да трећина ромске деце не пере зубе и скоро никад не пере руке, 24% не конзумира млеко и млечне производе а 70% њих једе месо ређе од једном недељно.

Око 89% Ромкиња је бар једном у току трудноће прегледао здравствени радник. Обухват Ромкиња пруженим услугама у току трудноће (мерење телесне масе, притиска, анализа крви и урина, Папаниколау тест) мањи је за 20 до 25% од обухвата осталих жена у Републици Србији. Ове услуге најмање добијају најсиромашније и необразоване Ромкиње. Око 93% Ромкиња се породило у здравственим установама, 67% уз присуство лекара, а око 24% уз присуство бабице. Преваленција контрацепције је ниска. Око 27% Ромкиња користи контрацепцију, а велики број њих (око 25%) користи традиционалне (непоуздане) методе контрацепције. Знање о полно преносивим болестима и ХИВ-у/сиди је незадовољавајуће - свега 7% Ромкиња познаје све начине превенције сиде, а свега 22% користи кондом при ризичном сексуалном односу са партнером који није сталан. Скоро половина Ромкиња се

удаје пре 18.године живота. Од тог броја, две трећине се породе пре 18.године. Скоро 80% Ромкиња пуши у току трудноће. Велики број трудноћа дешава се у кратком временском периоду - у просеку ромска породица има између двоје и троје деце млађе од пет година.¹⁴Истраживања су показала да се просечни број абортуса по жени креће се од 8 до 14. Иако лекари не врше дискриминацију над пацијентима доступност скупљих прегледа Ромима није често на располагању. Ови подаци говоре да још много тога треба урадити како би се планирање породице и здравствено прихватљиво понашање ромских жена жена у репродуктивном периоду довело на задовољавајући ниво.

10.2 Здравствена заштита Рома у општини Чока

У општини Чока здравствене установе чини Дом здравља у Чоки са издвојеним амбулантама у осталим насељима. Ситуација из области здравља Рома у Чоки се не разликује много од ситуације у осталим деловима Републике Србије. Здравствено су најугроженији становници које живи у безусловним и нехигијенским насељима у којима постоји већи ризик од настанка и ширења заразних болести. Тешки услови живота без електричне енергије, канализационе мреже и воде, у појединим селима такође утичу на лош здравствени положај Рома. Најчешћи здравствени проблеми код Рома у општини Чока су болести деце, а код одраслих то су прехладе респираторног типа и повреде. Такође је присутна недовољна информисаност о превенцији, здрављу репродуктивних органа, нежељеној трудноћи.

¹⁴http://demo.paragraf.rs/demo/combined/Old/t/t2009_04/t04_0316.htm

1. Акциони план за унапређење образовања Рома

ЦИЉ	МЕРА	ЗАДАТАК	ИНДИКАТОР	НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ	МОНИТОРИНГ	ВРЕМЕНСКИ РОК/ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА
Потпун обухват деце ромске националности у образовни систем у Општини Чока	1.1. Укључивање што већег броја ромске деце у систем предшколског образовања	- Вођење евиденције ромске деце у предшколском образовању и редовно ажурирање података - Организовање информативних састанака са Ромима о значају и обавези предшколског образовања	- Број података унетих на годишњем нивоу - Број одржаних састанака - Број информисаних породица	- Анкетна група - Педагози - Васпитачи	- Радна група за имплементацију ЛАП-а - Предшколска установа	Јануар – април 2021.-2023. Општина/ Донатори Износ :50.000,00
	1.2. Укључивање Рома у савете родитеља у школама као и у школске одборе основних и средњих школа како би учествовали у доношењу одлука	Избор родитеља ромске деце у Савет родитеља школе	Присуство изабраног родитеља састанцима Савета	- Савет родитеља	Радна група за имплементацију ЛАП-а	Септембар 2021.-2023.

	1.3. Повећање броја ромске деце у средњим школама	Организовати радионице и састанке ради мотивисања ромске деце за похађање припремне наставе за пријемне испите и за упис у средњу школу	Број радионица и састанака	-Педагошки асистент -Стручни сарадници у школама -Ромске невладине организације	Радна група за имплементацију ЛАП-а	Сваке године током имплементације ЛАП-а Износ : 50.000,00 рсд
2. Материјална и финансијска подршка ученицима ромске националности у општини Чока	2.1.Обезбедити бесплатно за сиромашну ромску децу: Уџбенике и школски прибор	-Прикупљање података о потребама и организовање хуманитарне помоћи	Обезбеђена новчана и материјална средства	-Локална самоуправа -Невладине организације -Црвени крст	-Радна група за имплементацију ЛАП-а	Континуирана подршка од 2021.-2023. Општина / Донатори Износ: 200.000,00 годишње
3.Минимизирање осипање ромске деце из образовног система	3.1.Едукација ромских родитеља о неопходности стицања основношколског образовања њихове деце путем радионица и предавања	-Организовати информативне састанке за ромске родитеље	-Број информисаних породица -Број одржаних радионица	-Педагошко психолошка служба школе -Ромске невладине организације	-Радна група за имплементацију ЛАП-а -Координатор за ромска питања	Током имплементације ЛАП-а Општина/Донатори Износ : 60.000,00
4. Смањење и заустављање дискриминације	4.1.Радионице за неромску и ромску децу на тему проблема дискриминације и њеног минимализовања	-Организовати инклузивне радионице	-Број укључене деце -Број одржаних радионица	-Педагошки ромски асистент -Педагози, васпитачи -Црвени крст	-Радна група за имплементацију ЛАП-а	Током имплементације ЛАП-а Општина/ Донатори Износ:50.000,00

3. Акциони план за унапређење Становања Рома

ЦИЉ	МЕРА	ЗАДАТАК	ИНДИКАТОР	НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ	МОНИТОРИНГ	ВРЕМЕНСКИ РОК/ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА
1.Унапређивање услова становања у општини Чока	1.1.Санација постојећих лоших стамбених јединица до нивоа основних стамбених услова и стандарда	-Просторно уређење и израда пројектне документације и прибављање потребних одорбења и сагласности -Радови на објектима/адаптација до нивоа основних стамбених стандарда	Планска документа за насеља са претежним становништом Рома и употребна дозвола за све стамбене објекте	- Локална самоуправа	-Надзорни орган(именована особа кога исти именује) – Локална самоуправа за праћење извођења грађевинских радова	Континуирано Општина / Донатор Износ: 5.000.000,00
	1.2.Утврђивање стамбених услова ромских породица путем извршене анкете	-Организовање ангажовања анкетара и израда анкете за примену, вршење анкетирања и обрда података	-Израђена база података о стамбеним условима припадника ромске националности у општини -Извршено анкетирање -Извештај о тренутној ситуацији	- Локална самоуправа - ЦСР -Одељење за урбанизам -Ромске НВО	-Радна група за имплементацију ЛАП-а	Општина / Донатори Износ: 60.000,00
2.Адаптација и санација постојећих објеката	2.1.Адаптација стамбених јединица кроз једнократна давања	-Куповина грађевинског материјала или опреме угроженим ромским породицама (према процени степена угроености И квалитета објекта у ком се живи)	-Број угрожених породица -Количина подељеног материјала И опреме	-Одељење за урбанизам -Ромске НВО	Радна група за имплементацију ЛАП-а	Континуирано Општина / Донатори Износ :2.000.000,00

4. Акциони план за унапређење здравља Рома

ЦИЉ	МЕРА	ЗАДАТАК	ИНДИКАТОР	НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ	МОНИТОРИНГ	ВРЕМЕНСКИ РОК/ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА
1. Утврђивање здравственог стања ромске популације на територији општине Чока	1.1. Унапређење базе података и ажурирање података о здравственом стању ромске националности	- Организовање ангажовања анкетара и израду анкете за примену, вршење анкетања И обрада података.	- Израђена база података о здравственом стању припадника ромске националности у општини - Извршено анкетање - Извештај о тренутној ситуацији	- Дом здравља - Анкетна група	Радна група за имплементацију ЛАП-а	Током реализације ЛАП-а континуирано Износ : 50.000,00
2. Повећање нивоа знања о значају лечења и значају превентивне контроле здравља укупне ромске популације	2.1. Едукације о значају здравља, здравственој заштити и очувању здравља 2.2. Едукације о значају и очувању здравља у предшколској установи	- Организовање едукативних семинара	- Локална самоуправа да изради предлог и акциони план посета и достави Дому здравља - Број посета вртићима/школама - Извештај - Израђен програм едукације	- Дом здравља - Невладине организације - Црвени крст	Радна група за имплементацију ЛАП-а	Током реализације, два пута годишње Општина/ Донатори Износ : 150.000,00

5. Акциони план за унапређење Социјалне заштите Рома

ЦИЉ	МЕРА	ЗАДАТАК	ИНДИКАТОР	НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ	МОНИТОРИНГ	ВРЕМЕНСКИ РОК/ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА
1. Унапређивање социјалног статуса Рома у општини Чока	1.1. Креирање социјалне мапе Рома у општини Чока 1.2. Економско оснаживање Рома на територији општине Чока	-Израда упитника -Формирање теренске радне групе од три члана -Прикупљање података -Прављење базе -Набавка помоћи у виду огрева	Израђена социјална мапа Подељен огрев социјално угроженим Ромима	-Радна група -Невладине организације	Радна група за имплементацију ЛАП-а	Током имплементације ЛАП-а Општина Износ: 2.500.000,00
2. Информисање о правима из социјалне заштите уз правну подршку да се права остваре	2.1. Информисање кроз трибине, радионице итд.	- Организовање трибина, интерактивних радионица	-Обавештеност Рома о својим правима и обавезама	-Локална самоуправа -Месна заједница -ЦСР -НВО	Радна група за имплементацију ЛАП-а	Континуиран Општина/ Донатори Износ: 100.000,00
3. Смањење сиромаштва кроз локалне услуге социјалне заштите општине Чока	3.1. Укључивање Рома у све постојеће социјалне услуге и социјалне заштите	- Организовање доступности и коришћења свих локалних услуга социјалне заштите	-Број корисника локалних услуга ромске националности	-Локална самоуправа -Месна заједница -НВО	Радна група за имплементацију ЛАП-а	Током имплементације Општина / Донатори Износ : 650.000,00

6. Остале активности

ЦИЉ	МЕРА	ЗАДАТАК	ИНДИКАТОР	НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ	МОНИТОРИНГ	ВРЕМЕНСКИ РОК/ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА
	6.1.Организовање културних и спортских манифестација	- Организовање културних манифестација - Организовање спортских догађаја	-Број одржаних манифестација -Број одржаних спортских догађаја -Број присутних на догађајима	Радна група за имплементацију ЛАП-а	Радна група за имплементацију ЛАП-а	Током имплементације ЛАП-а Општина:90.000,00 Донатор:150.000,00 Износ: 240.000,00
	6.2.Реализација конкурса за ромске и неромске НВО за имплементацију ЛАП-а	-Организовати конкурсе за избор НВО које ће реализовати активности из ЛАП-а	-Број реализованих конкурса	Радна група за имплементацију ЛАП-а Канцеларија ЛЕР	Радна група за имплементацију ЛАП-а	Током имплементације ЛАП-а Општина/ Донатори Износ: 200.000,00